

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จุดประสงค์หลักเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง โดยการประเมินจากเด็กและเยาวชนซึ่งถูกพิพากษาและให้อยู่รับการฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลกระทบต่ออาการทำความผิดของเด็กและเยาวชนดังกล่าวได้มากน้อยเพียงใด

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ เด็กและเยาวชนซึ่งถูกพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ซึ่งประกอบด้วยประชากรที่มีลักษณะสำคัญครบถ้วนตามตัวแปรที่จะวิเคราะห์ โดยดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 1.เมื่อได้รายชื่อสถานฝึกอบรมที่จะทำการศึกษา และจำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมคดียาเสพติดประเภทยาบ้า และได้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Haphazard or Accidental sampling) เนื่องจากจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกส่งมาอบรมภายในสถานฝึกอบรมแต่ละแห่งในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางนี้จะมีจำนวนไม่เท่ากันทุกวัน

ตารางที่ 7 ตารางแสดงรายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้อมูลจาก 4 สถานฝึกอบรม ในสังกัดสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ชนกลางที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้า

สถานพินิจฯ	จำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาบ้า (คน)	จำนวนเด็กและเยาวชนที่เลือก (คน)
บ้านกรุณา	1377	69
บ้านมุทิตา	141	50
บ้านอุเบกขา	175	102
บ้านปราณี	273	53
รวม	1966	274

ข้อมูลประชากร ณ วันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2542

2.การสุ่มตัวอย่างแบบ Purposive Sampling เพื่อกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่างในการเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่สามารถให้ข้อมูลตามแนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จำนวน 10 คน จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ทั้ง 4 สถานฝึก โดยจะต้องเป็นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้า

3.2. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1.การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) โดยผู้วิจัย จะทำการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร

วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย เพื่อต้องการทราบรายละเอียดต่างๆ อันจะสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

2.การศึกษาภาคสนาม (Field Research) โดยใช้แบบสอบถาม

3.การศึกษาจากการวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา(Anthropological field work) โดยใช้เทคนิควิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ(Key Informant Interview) อันได้แก่ ตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าและต้องคำพิพากษาให้ฝึกอบรมในสถานฝึกอบรมในสังกัดของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

การสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1.ทำการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากตำรา เอกสาร รวมทั้งงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2.กำหนดขอบเขตในส่วนเนื้อหาข้อความของคำถาม เพื่อให้ครอบคลุมตัวแปรต่างๆ ที่จะทำการศึกษา

3.ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยจะต้องมีการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ ของแบบสอบถามก่อน ซึ่งมีวิธีการดังนี้

3.1 ให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยได้ตรวจสอบวิจารณ์แก้ไข ว่าครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละประเด็นนั้นมากน้อยแค่ไหน

3.2 ก่อนการใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยจะทำการสอบสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของด้อยคำ ความชัดเจนของภาษา ความสอดคล้องของการจัดลำดับเนื้อหาสาระตลอดจนความสะดวกในการใช้แบบสอบถาม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่จะช่วยทดสอบแบบสอบถาม ควรมีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่จะศึกษาเพื่อประสิทธิภาพในการทดสอบแบบสอบถาม ในการทดสอบแบบสอบถามล่วงหน้า(Pre- test) ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือให้กับเด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในสถานแรกรับบ้านเมตตาตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด จากนั้นก็นำแบบสอบถามดังกล่าวมาตรวจดูผลการตอบแบบสอบถามดังกล่าวอีกครั้ง โดยแก้ไขให้ด้อยคำเหมาะสมชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง โดยไม่ได้ทดสอบทางสถิติแต่อย่างใดเนื่องจากข้อคำถามในแบบสอบถามมีลักษณะเป็นข้อเท็จจริง

3.3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้ คือ

1.1.ผู้วิจัยจะต้องนำหนังสือจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปมอบให้กับผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง เพื่อขออนุญาตและแนะนำตนเอง ซึ่งแจ้งรายละเอียดในการเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้จากเด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1.2.เมื่อผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางได้อนุญาตให้เข้าไปเก็บข้อมูลในสถานฝึกและอบรมในสังกัดได้แล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ตามวิธีการสุ่ม

ตัวอย่างตามความสะดวก เนื่องจากจำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานฝึกอบรมแต่ละแห่งมีจำนวนไม่เท่ากันทุกวัน โดยวิธีการให้ทางสถานพินิจและคุ้มครองเด็กแต่ละแห่งกำหนดจำนวนประชากรที่อยู่ในสถานพินิจนั้นๆ ซึ่งมีจำนวน 274 คน ประกอบด้วย บ้านกรรณา จำนวน 69 คน บ้านมูทิตา จำนวน 50 คน บ้านอุเบกขา จำนวน 102 คน และบ้านปราณี จำนวน 53 คน โดยไปพบกับหัวหน้าสถานฝึกอบรมแต่ละแห่ง เจ้าหน้าที่ที่ด้านทะเบียนและเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์แต่ละบ้าน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้พร้อมทั้งขออนุญาตเข้าพบเด็กและเยาวชนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล การกรอกข้อมูลของเด็กและเยาวชนในแต่ละรายใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง ผู้วิจัยขอเก็บข้อมูลกลับคืนมา ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งหมดใช้เวลา 12 สัปดาห์ จำนวนข้อมูลที่ส่งกลับมาจำนวน 274 ชุด และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามหลักการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา

ส่วนการวิจัยสนามทางมานุษยวิทยานั้น ผู้วิจัยได้เข้าพบเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน และสังคมสงเคราะห์ของแต่ละสถานฝึกอบรมเพื่อขออนุญาตพบเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิด โดยกำหนดว่าเด็กและเยาวชนที่เป็นประชากรกลุ่มตัวอย่างต้องเป็นเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าจริงๆ ซึ่งก็ได้เด็กและเยาวชนตามที่คาดหวังจำนวน 10 คน จากบ้านมูทิตาจำนวน 3 คน บ้านอุเบกขาจำนวน 2 คน กรรณาจำนวน 2 คน และจากบ้านปราณีจำนวน 3 คน ในส่วนวิธีการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะของคำถามตรงกับข้อคำถามในแบบสอบถาม และขั้นตอนในการสัมภาษณ์จริง โดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

2.1. การสร้างความไว้วางใจ (Rapport) เพื่อให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างเกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจ ซึ่งขั้นตอนนี้จะใช้เวลาในแต่ละรายไม่เท่ากัน การสร้างสัมพันธภาพในขั้นตอนนี้จะเป็นการพูดคุย โดยพูดคุยในเรื่องทั่วไป จนกลุ่มประชากรตัวอย่างไว้วางใจ จึงเริ่มทำการสัมภาษณ์

2.2.การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ (Key Informant Interview)หลังจากที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวคุ้นเคยกับผู้วิจัยแล้ว จึงเริ่มทำการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ซึ่งในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งจะใช้วิธีการสังเกต พฤติกรรมของประชากรกลุ่มตัวอย่างไปพร้อมๆ กันด้วย เพื่อสังเกตปฏิกิริยาของประชากรกลุ่มตัวอย่างถ้าเกิดความเบื่อหน่าย ผู้วิจัยจะหยุดสัมภาษณ์ และพยายามสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกแปลกใหม่ จึงดำเนินการสัมภาษณ์ต่อไป ระยะเวลาในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งประมาณ 50 นาที ถึง 1 ชั่วโมง 15 นาที ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะนำเสนอเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ทุกฉบับแล้ว ได้บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามลงแบบบรหัส (Coding Sheet) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ผล ด้วยวิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows (Statistic Package For Social Science) ช่วยในการประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัยดังนี้

- 1.วิเคราะห์เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับประชากรกลุ่มตัวอย่างและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
- 2.การวิเคราะห์เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเบื้องต้นกับตัวแปรตามและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
- 3.การวิเคราะห์เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ

สำหรับในการเก็บข้อมูลเชิงคุณลักษณะ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการแบบ Member Check ซึ่งเป็นเทคนิควิจัยในเชิงลักษณะ โดยสามารถอธิบายวิธีการดังกล่าวได้ดังนี้

Member Check คือการตรวจสอบความถูกต้องของข้อความสัมภาษณ์ โดยถามผู้ให้ข้อมูล สำหรับ member Check จะมีด้วยกันอยู่ 2 แบบคือ

1. การตรวจสอบคำพูดโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งจะนำเอาข้อความที่ได้ภายหลังจากการสัมภาษณ์ มาให้ผู้ให้ข่าวตรวจสอบความถูกต้อง

2. การตรวจสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ ซึ่งกรณีนี้ จะใช้ต่อเมื่อเรื่องที่ทำการศึกษาเป็นกรณีที่มีกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นจำนวนมาก ไม่สามารถใช้วิธีการอย่างแรกได้

ซึ่งในการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยนี้ หลังจากที่ได้ไปทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญแล้ว ก็จะนำเอาถ้อยความที่ได้มาถอดแปล และเรียบเรียง จากนั้นจึงนำไปให้ผู้ให้ข่าวสำคัญตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง เพื่อยืนยันว่าข้อความดังกล่าวเป็นจริง โดยหลังจากการรวบรวมข้อมูลแล้ว จะนำข้อมูลที่ได้มาทำ Content Analysis เพื่อแยกกลุ่มตัวแปร จากนั้นจึงจะประมวลข้อค้นพบเป็นหมวดหมู่ การนำเสนอจะนำเสนอในลักษณะการพรรณนาความ (Thick Description) ในการสรุปผลการศึกษา พร้อมลักษณะของกรณีตัวอย่าง (Case study)

3.5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ เพื่ออธิบาย ลักษณะของข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย และอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำความคิดของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับยาเสพติดประเภทยาบ้าในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กลาง ไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้น ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายและพรรณนาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (Thick Description) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบและเพื่อดูการกระจายของข้อมูล โดยการนำเสนอในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่ (Frequencies)

2. การวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ถึง 12 ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-square) ที่จะสามารถแสดงความสัมพันธ์โดยใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยดูจาก ตาราง (Crosstabulation) สูตรทั่วไปของไคสแควร์คือ

$$X^2 = \frac{(O - E)^2}{E}$$

เมื่อ O = ค่าของข้อมูลที่รวบรวมได้ (Observed value)

เมื่อ E = ค่าของข้อมูลที่คาดว่าจะเป็น (expected value)

เมื่อ E = rxk/N หมายความว่าคำนวณได้จากผลคูณของแต่ละ r ตามแถว (row) และแต่ละค่า k ตามสดมภ์ (column)หารด้วยจำนวนทั้งหมด